

CLASICI AI LITERATURII UNIVERSALE

ALEXANDRE DUMAS

Contele de
Monte-Cristo

VOLUMUL I

Traducere și note de Cristina Jinga
Prefață de Liliana Anghel

CORINT

Redactor: Voichița Domăneanțu, Geanina Radu
Tehnoredactare computerizată: Jora Grecea, Lucian Curteanu, Mihaela Ciufu
Designul copertei: Andreea Apostol
Coperta: *Autoportret* de Léon Cogniet, 1818, Musée des Beaux-Arts d'Orléans

Alexandre Dumas
LE COMTE DE MONTE-CRISTO

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin
GRUPULUI EDITORIAL CORINT.
CORINT este marcă înregistrată.

ISBN 978-606-8623-96-2
Vol. 1. - ISBN 978-606-8623-97-9

Pentru comenzi și informații, contactați:

GRUPUL EDITORIAL CORINT
Departamentul de Vânzări

Str. Mihai Eminescu nr. 54A, sector 1, București, cod poștal 010517
Tel./Fax: 021.319.47.97; 021.319.48.20

Depozit

Calea Plevnei nr. 145, sector 6, București, cod poștal 060012
Tel.: 021.310.15.30

E-mail: vanzari@edituracorint.ro
Magazin virtual: www.grupulcorint.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DUMAS, ALEXANDRE, tatăl

Contele de Monte-Cristo / Alexandre Dumas; trad.: Cristina Jinga;
pref.: Liliana Anghel. - București: Corint Books, 2015
2 vol.

ISBN 978-606-8623-96-2

Vol. 1. - ISBN 978-606-8623-97-9

I. Jinga, Cristina (trad.)

II. Anghel, Liliana (pref.)

821.133.1-31=135.1

Format: 16/54x84; Coli tipo: 48

Tiparul executat la
ELIT ADVERTISING

PREFAȚĂ

S-a spus adesea despre Alexandre Dumas că ar fi un autor „popular”, ale cărui romane de aventuri sunt destinate unui public format în special din copii și adolescenți. Primele rețineri față de opera lui Dumas le-a manifestat chiar unul dintre contemporanii săi, criticul Sainte-Beuve. După acesta au urmat și alții, care l-au acuzat pe Dumas că și-ar fi împetriștat romanele cu intrigi tenebroase, cu evenimente extraordinare și personaje neverosimile, pe un fundal de istorie fantezistă.

Se cuvine totuși să spunem că scriitorii contemporani cu el l-au iubit și l-au apreciat, fie că este vorba de Victor Hugo, Balzac, Jules Michelet, George Sand sau Théophile Gautier. Cum ne putem oare explica acest contrast între părerile criticilor și cele ale creatorilor de opere literare autentice?

Pentru a răspunde la această întrebare și pentru a-i face dreptate scriitorului Alexandre Dumas, așezându-l la locul pe care-l merită, trebuie să cercetăm cu mai multă atenție și înțelegere personalitatea acestuia și felul în care și-a scris opera în contextul social-istoric și literar al epocii sale.

Alexandre Dumas s-a născut la Villers-Cotterêts la 24 iulie 1802. Tatăl său, generalul Thomas Alexandre Dumas-Davy, marchiz de la Pailleterie era un brav oștean din armata lui Napoleon Bonaparte; el se acoperise de glorie prin faptele sale eroice, în timpul campaniilor victorioase din Italia și Egipt.

La vârsta de doar patru ani, viitorul scriitor, Alexandre Dumas își pierde tatăl, care nu lăsa familiei sale o mare avere, ci doar un nume onorabil. După moartea acestuia, copilul s-a bucurat de o mare libertate și de o educație deloc sistematică. Ajuns la vârsta de optsprezece ani, Dumas nu avea decât o formație intelectuală modestă; în schimb, grație agilității și constituției sale robuste, era neîntrecut la scrimă, călărie și la mânăuirea armelor de foc.

Foarte curând, în 1817, Alexandre Dumas este angajat pe post de copist și curier în biroul unui notar din orașul său natal, dar nu va rămâne aici prea multă vreme.

La vârsta de douăzeci de ani, pleacă la Paris, înarmat cu o sumă derizorie — 53 de franci — și cu o doză foarte mare de optimism. O dată sosit în capitală, el se adresează vechilor prieteni ai tatălui său; însă, de vreme ce Imperiul lui Napoleon era o epocă apusă, iar Restaurația părea să fie trainică, nu este primit decât de generalii Verdier și Foy. Acesta din urmă binevoiește să verifice cunoștințele lui Dumas, ajungând repede la concluzia că tânărul nu dobândise, în anii de școală, decât un scris frumos. Totuși, prin protecția generalului Foy, el a fost angajat la secretariatul ducelui de Orléans, viitorul rege Louis-Philippe.

Profitând de securitatea materială pe care i-o oferă noua sa poziție, Dumas își desăvârșește educația, în special în domeniul literaturii. Treptat, face cunoștință cu tinerii scriitori din „școala nouă”, reuniți în salonul lui Charles Nodier: Lamartine, V. Hugo, Nerval, Vigny, Musset și alții.

În 1825, Dumas se încumetă să scrie și să publice, mai întâi versuri, apoi nuvele și vodeviluri — acestea din urmă, cu ajutorul unor colaboratori.

Dar ceea ce i-a determinat în mod hotărâtor evoluția, a fost sosirea la Paris a unei trupe de actori englezi, care au dat o serie de spectacole din repertoriul shakespeareian. La 11 septembrie 1827, la Teatrul Odéon, reprezentația piesei *Hamlet* se transformă într-un adevărat triumf. În sală, publicul din care făceau parte și reprezentanți ai tinerei și clocotitoare generații romantice — Hugo, Delacroix, Nerval, Janin, Dumas, Vigny, Hector Berlioz — ovaționează îndelung spectacolul.

Lui Dumas, ca și celorlalți romantici, marele dramaturg englez îi dezvăluie o lume nouă, tumultuoasă, aprigă, plină de neprevăzut.

Sub influența artei shakespeareiene, Dumas scrie drama *Henric al III-lea*, a cărei premieră va avea loc în februarie 1829, pe scena teatrului *La Comédie française*; succesul spectacolului a fost răsunător.

Astfel, Dumas se impune ca autor dramatic în această perioadă de început al romantismului. Principalul merit al acestei piese constă în atmosfera de epocă, în dramatismul situațiilor, în culoarea locală, aspecte foarte apreciate de către romantici, deoarece aveau farmecul noutății, contrastând puternic cu eternele figuri de greci și de romani, pe care clasicismul francez le impusese pe scenă, încă din secolul al XVII-lea.

După prima reușită în domeniul dramatic, Dumas continuă să scrie și să prezinte publicului mai multe piese, dintre care *Antony* și *Turnul din Nesle* au fost adevărate triumfuri ale teatrului romantic.

Din 1832, o nouă etapă se deschide în viața și în cariera lui Dumas; el face o lungă călătorie în Elveția, care îi hrănește imaginația creatoare. Reîntors în Franța, cunoscutul autor dramatic se dezvăluie publicului ca un mare povestitor, mai întâi prin publicarea volumului *Impresii de călătorie din Elveția*, apoi, în anii următori, prin apariția unui număr impresionant de romane, dintre care amintim *Cei trei muschetari*, *După douăzeci de ani*, *Vicontele de Bragelonne*, al căror succes a fost egalat și chiar întrecut de cel al romanului *Contele de Monte-Cristo*.

Dar lungile sale călătorii în spațiul real, de la Marsilia până în Italia, Elveția, Germania și chiar până în ținuturi mai îndepărtate, din Orient sau din Rusia, sunt dublate, în opera sa, de adânci incursiuni în timp, prin secole, prin epoci apuse, marcate de numeroase personalități istorice. În acest sens, Alexandre Dumas este unul dintre puținii scriitori francezi care au evocat istoria într-o manieră amplă, reconstituind, chiar dacă nu foarte exact, domniile regilor Franței, momente memorabile ale trecutului și reînsufletind figuri istorice pe care le înzestreaază cu calități și defecte izvorâte din imaginația sa.

Întâmplările din romanele sale se petrec în secolul al XIV-lea (epoca lui Carol al V-lea), în secolul al XVI-lea (epoca regilor Francisc I, Henric al II-lea și Henric al III-lea), sau în secolul al XVII-lea (în timpul domniei lui Ludovic al XIII-lea); acțiunea altor romane se petrece în timpul Regenței și al domniei lui Ludovic al XV-lea, sau în ultimii ani ai epocii *Ancien Régime* (domnia lui Ludovic al XVI-lea), ca să ajungă în romanul *Contele de Monte-Cristo*, până în timpurile moderne, după căderea, în 1815, a Imperiului lui Napoleon I.

Fără a urmări în mod riguros înlănțuirea cronologică și cauzală a faptelor — istoria nefiind în romanele sale decât un fundal — Dumas se comportă ca un Demiurg, deoarece dă viață personajelor, le înzestreaază cu o materialitate palpabilă, cu un trecut, atribuindu-le uneori propriile sale gânduri sau idealuri, ca în cazul contelui de Monte-Cristo, în care se regăsesc, sublimat, dorințele scriitorului de a se ridica deasupra mediocrității, de a fi respectat și admirat și chiar de a trăi în mod princiar.

Pentru înțelegerea modului în care Dumas își concepea opera, interesantă este și geneza romanului *Contele de Monte-Cristo*: ideea titlului i-a venit încă din 1842, în timpul unei călătorii pe mare, în compania fiului prințului Jérôme Bonaparte, călătorie în cursul căreia a zărit pentru prima dată Insula Monte-Cristo, stâncoasă, pustie, situată la sud de Insula Elba. În acea vreme, publicul cititor savura romanul lui Eugène Sue, *Misterele Parisului*, care apărea în foileton, în ziarele pariziene.

Subiectul romanului i-a fost furnizat lui Dumas de *Memoriile* lui Jacques Peuchet extrase din arhivele poliției din Paris, ce cuprindeau o sângeroasă povestire, *Diamantul și răzbunarea*. Era povestea unui cizmar François Picaud care, cu câteva zile înainte de a se căsători cu o frumoasă fată, se duce la un prieten, cârciumarul Loupian. Acesta, invidiind norocul lui Picaud, face un pariu sinistru cu alți trei tovarăși, că va provoca amânarea nunții, printr-un denunț calomnios, în care îl acuza pe Picaud de a fi agent secret al Angliei. Arestat, acesta va rămâne în închisoare timp de șapte ani, după care, eliberat și ajutat de destin, va moșteni averea colosală a unui prelat italian, pe care îl îngrijise în închisoare. Picaud se întoarce la Paris deghizat în preot și își duce la îndeplinire planurile de răzbunare, după ce află de la unul dintre complicii lui Loupian farsa sinistrală pe care acesta o pusese la cale.

Geneza romanului *Contele de Monte-Cristo* se află în această povestire de aproximativ douăzeci de pagini. Dumas a scris un volum și jumătate, după care s-a consultat cu colaboratorul său, Auguste Maquet. Acesta i-a atras atenția că omisese partea cea mai interesantă din viața eroului său: iubirea împărtășită cu frumoasa Mercédès, trădarea lui Danglars și a lui Fernand, anii de închisoare, alături de abatele Faria. Dumas a ținut seama de observațiile lui Maquet, așa încât, a doua zi, i-a prezentat planul romanului, ce avea să cuprindă trei părți: *Marsilia* (1818–1829), în care sunt istorisite faptele dinaintea arestării lui Edmond Dantès, cei paisprezece ani de închisoare și educația pe care i-a dat-o abatele Faria, evadarea și răsplătirea binelui; *Roma* (1838), în care Dantès apare după zece ani, transformat în contele de Monte-Cristo, dar și în șeful secret al tâlharilor din Italia. Tot aici se petrec întâlnirea contelui cu doi tineri parizieni, Albert de Morcef și Franz d'Épinay și salvarea lui Albert din mâinile tâlharilor; *Paris* (1839), în care contele își pune în aplicare răzbunarea, se împacă apoi cu sine și evadează în larg, spre țărmuri îndepărtate, alături de frumoasa orientală Haydée, care îl învăluie cu dragostea ei tăcută și cu devotamentul ei profund.

Astfel, personajele schematice din povestirea-sursă, au suferit modificări esențiale, au devenit mai nuanțate, mai vii, mai convingătoare, chiar și pentru un cititor exigent. Cu toate acestea, aspectul dominant în construirea personajelor este dihotomia bine/rău. Prin urmare personajele vor fi puternic contrastate, lucru extrem de apreciat în literatura romantică.

Tânărul Edmond Dantès reprezintă puritatea, generozitatea lipsită de calcul, dărzenia, dăruirea sufletească deplină față de ființele iubite.

El va deveni o victimă inocentă a ticăloșiei celor din jur, fapt ce motivează transformarea sa într-un personaj justițiar, ce-și urmărește lucid, fără abatere, scopul de a-și face dreptate. Iar pentru a-și îndeplini destinul de justițiar, Dumas îi oferă contelui o adevărată alchimie, specifică epocii sale, ale cărei elemente sunt hașișul, leacurile miraculoase, averile fabuloase dobândite peste noapte; toate aceste elemente funcționează ca niște lovituri de teatru, atât de întâlnite în dramaturgia romantică, în care Dumas excelase.

Edmond Dantès, devenit contele de Monte-Cristo, este de o complexitate ce o depășește pe cea a celorlalte personaje. El este într-adevăr un personaj romantic, cu un caracter excepțional, ce se va regăsi în situații excepționale. Cum altfel am putea interpreta transformarea sa, în anii de închisoare, sub impulsul urii și al dorinței de răzbunare, dar și sub influența benefică, de evoluție spirituală, a abatelui Faria? Tânărul și neștiutorul Edmond cunoscuse viața banală a omului de rând, dar apoi destinul i s-a schimbat întru totul: abatele Faria, în ciuda lipsurilor și a mizeriei îndurate i-a dăruit cunoștințe vaste, dar și capacitatea de a distinge binele de rău, iar el, înzestrat cu aceste comori, s-a întors în lume.

Celelalte personaje sunt mai schematice, fiind împărțite în două categorii: cei buni și cei răi. De vreme ce Dantès e personajul pozitiv cel mai marcant, este firesc ca cei patru complici ai întemnițării sale, Danglars, Fernand, Caderousse și procurorul Villefort să reprezinte răul. Totuși, ei sunt înzestrați cu sentimente, gânduri, idealuri mărunte, meschine, dar verosimile.

Astfel, contabilul Danglars este un arivist fără scrupule, un intrigant josnic, care va deveni bancher; Fernand, vărul catalanei Mercédès, este îndrăgostit de aceasta și ar fi în stare să-șiucidă rivalul pentru a obține mâna fetei; prin urmare i se pare normal să trimită denunțul calomnios, precum și să îndeplinescă alte trădări, pentru a-și asigura propria bunăstare și fericire.

Caderousse este un alt prototip al slăbiciunilor omenești, victimă a propriei lăcomii și a influenței nefaste a soției sale; el este totuși singurul care, prin aburii beției, încearcă să se împotrivescă odioasei mașinații a lui Danglars și a lui Fernand. Cât despre substitutul de procuror, dl de Villefort, acesta este un regalist înfocat, ambițios, plin de vanitate, un parvenit în lumea aristocratică prin orientarea sa politică (în ciuda faptului că tatăl său, dl Noirtier, era un bonapartist convins) cât și prin căsătoria cu o tânără de viță nobilă, Renée de Saint-Méran. Tânărul procuror îl va distruge de fapt pe Edmond Dantès, condamnându-l la închisoare pe

viață în temnița Chateau d'If ; motivația lui Villefort o constituie interesele sale personale, ce ar fi fost lezate dacă Dantès ar fi fost eliberat.

În ciuda caracterului lor predominant pozitiv sau negativ, personajele sunt realiste, par rupte din viața autentică a începutului secolului al XIX-lea. Un alt aspect important al romanului îl constituie prezentarea foarte realistă a perioadei istorice atât de frământate în care se desfășoară acțiunea și pe care a cunoscut-o îndeaproape romancierul: căderea Imperiului lui Napoleon I, exilul acestuia în Insula Elba, domnia celor O Sută de Zile, bătălia de la Waterloo, abdicarea definitivă a împăratului și exilul său, până la moarte, în îndepărtata Insulă Sfânta Elena și perioada Restaurației (domnia lui Ludovic al XVIII-lea).

Pe de altă parte, acțiunea romanului este puternic ancorată în realitate datorită culorii locale pe care autorul o redă; astfel, atmosfera orașului Marsilia din secolul al XIX-lea este reconstituită cu minuțiozitate: celebra stradă Canebière, sătucul catalanilor, fortul Saint-Nicolas, intrarea în port a corăbiei *Faraonul*, stânca neagră pe care se înalță sumbrul Chateau d'If. Toate aceste descrieri sunt sugestive și precise.

Datorită lui Dumas, personalitate romantică, ficțiunea capătă o asemenea forță, încât nu se poate face bine distincția între imaginație și realitate. Acest lucru este valabil și pentru desfășurarea acțiunii, care se realizează pe mai multe planuri ce se întrepătrund, prin crearea unor personaje imaginare care vin în contact cu personaje reale, istorice, cât și prin folosirea procedurilor coincidențelor și contratimpurilor, specific romantice, și care nu pot trece neobservate de cititor.

Romanul *Contele de Monte-Cristo* a apărut între 1845–1846 în foileton, în ziarul *Le Journal des Débats*, apoi în *Le Siècle* și s-a bucurat de un succes imens. Publicul aștepta cu viu interes apariția următoarelor aventuri ale lui Monte-Cristo, acest supraom, înzestrat cu atâtea calități excepționale, posesor al unei averi fabuloase și al unei distincții aristocratice, care îndeplinește în mod deliberat rolul de unealtă a sorții, distrugându-i pe cei corupți și josnici, izbăvindu-i de suferințe pe cei năpăstuiți. Dar succesul romanului nu se datora numai acestui personaj misterios și atotputernic, ci și dramatismului situațiilor și patetismului cu care Dumas crease această lume, atât de asemănătoare cu lumea reală. Căci, mai mult decât o profesie, Dumas și-a făcut din scris o rațiune de a fi, o trăire profundă, o împlinire (chiar dacă efemeră) a dorinței de a schimba lumea, de a înlătura răul. Prin scris, Dumas și-a afirmat credința că omul trebuie să lupte cu Destinul și nu o dată a reușit să se contopească cu personajele cărora le-a dat viață.

Opera acestui scriitor este impresionantă ca volum. Cariera sa literară se întinde pe durata unei jumătăți de secol (1820–1870), timp în care s-a remarcat ca dramaturg, director de teatru, jurnalist memorialist, cât și ca romancier. Contemporan cu Victor Hugo și tot atât de prolific și de activ în domeniul literaturii, lui Alexandre Dumas trebuie să i se recunoască meritele, deși opera sa, pe parcursul a aproape două secole, a fost receptată în mod diferit, fie că a fost apreciată, fie că a fost minimalizată.

Dar ce altă dovadă de apreciere mai sigură, mai convingătoare putem găsi, decât aceea a lui Victor Hugo, personalitate covârșitoare a literaturii franceze și universale? Această apreciere răzbate până la noi, din rândurile elogioasei scrisori adresate de V. Hugo lui Alexandre Dumas fiul, la 15 aprilie 1872:

„Nici o popularitate din acest secol n-a depășit-o pe cea a lui Alexandre Dumas, succesele sale sunt mai mult decât succese, sunt triumfuri... Numele lui Alexandre Dumas este astăzi mai mult decât francez, este european; el este mai mult decât european, este universal. Piesele sale au fost jucate în lumea întreagă; romanele sale au fost traduse în toate limbile; Alexandre Dumas este unul dintre acei oameni pe care i-am putea numi semănători de civilizație; asanează și înobilează spiritele prin nu știu ce limpezime veselă și puternică. Alexandre Dumas seduce, fascinează, interesează, amuză, învață.

Din toate lucrările sale, atât de numeroase, atât de diverse, atât de puternice, răzbate acea lumină proprie Franței“.

Romanul *Contele de Monte-Cristo* este și astăzi la fel de viu, de pasionant, ca în momentul apariției sale, datorită subiectului extrem de actual, plin de suspans și de întâmplări neprevăzute, ce stârnesc imaginația cititorului pe durata întregii lecturi.

Liliana Anghel

TABEL CRONOLOGIC

- 1802:** La 24 iulie se naște la Villers-Cotterêts, Aisne, fiul generalului republican Thomas Alexandre Dumas-Davy de La Pailleterie.
- 1811:** Alexandre Dumas urmează, până în 1813, școala din Villers-Cotterêts.
- 1817:** Având în vedere situația materială precară a familiei, după moartea tatălui (1806), este nevoit să-și câștige existența, lucrând în birourile unor notari.
- 1819:** Face cunoștință cu Adolphe de Leuven, care îl inițiază în poezia modernă. Împreună scriu mai multe piese de teatru.
- 1823:** Alexandre Dumas se stabilește la Paris, unde intră în secretariatul ducelui d'Orléans, viitorul rege Louis-Philippe. Își completează studiile și descoperă viața literară pariziană.
- 1824:** În iulie, se naște Alexandre Dumas fiul, fructul legăturii lui Dumas cu Catherine Labay, pe care nu-l va recunoaște decât în 1831.
- 1825:** În septembrie are loc prima reprezentare a piesei *Vânătoarea și dragostea*, vodevil într-un act, scris în colaborare cu Adolphe de Leuven.
- 1829:** În februarie, la Comedia Franceză, se joacă piesa *Henric al III-lea și curtea sa*, care cunoaște un mare succes. Grație prietenului său Charles Nodier, Dumas îl întâlnește pe Victor Hugo, de care îl va lega o prietenie furtunoasă.
- 1831:** În ianuarie are loc la Odéon premiera piesei *Napoleon*, piesă care va fi un eșec. În mai, se joacă drama în cinci acte *Antony*, considerată cea mai caracteristică piesă a teatrului romantic și cel mai mare eveniment literar al timpului.
- 1837:** Este numit Cavaler al Legiunii de Onoare.

- 1838:** Dumas publică în revista *Le Siècle*, sub formă de foileton, primul său roman, *Căpitanul Paul*. În decembrie, îl cunoaște pe Auguste Maquet, un tânăr profesor de istorie care îl va ajuta pe Dumas să scrie primele sale romane. Folosindu-se de o schiță elaborată de Maquet, Dumas dezvoltă povestirea, adăugându-i personajele secundare și dialogurile.
- 1842:** Publică *Cavalerul d'Harmental*, cunoscând primul său succes de romancier.
- 1844:** Scrie romanul *Cei trei muschetari*, povestea aventurilor lui d'Artagnan, Athos, Porthos și Aramis, uniți prin deviza „unul pentru toți, toți pentru unu”. Auguste Maquet a fost colaborator, dar romanul este semnat doar de Alexandre Dumas.
- 1845:** Publică *După douăzeci de ani*, *Contele de Monte-Cristo*, *Fiica regentului* și *Regina Margot*.
- 1847:** Dumas inaugurează, în februarie, Teatrul Istoric cu *Regina Margot*.
- 1848:** Publică *Viconte de Bragelonne*. Participă la revoluția din 1848 și încearcă în van să fie votat deputat.
- 1850:** Scrie *Laleaua neagră*.
- 1851:** În decembrie, *La Presse* începe publicarea memoriilor sale.
- 1853:** Dumas fondează cotidianul *Le Mousquetaire*, care va apărea până în 1857.
- 1857:** Dumas lansează săptămânalul *Le Monte-Cristo*, care va ființa până în 1860.
- 1860:** Îl întâlnește pe Garibaldi în Sicilia, pe care îl ajută, cumpărându-i arme. Victorios, Garibaldi îl numește director al Artelor Frumoase, Dumas ocupându-se mai ales de săpăturile arheologice de la Pompei. Fondează în Italia jurnalul franco-italian *L'Indipendente* ce va apărea până în 1864. Publică *Memoriile lui Garibaldi*.
- 1869:** În timpul verii scrie, în Bretagne, o carte de bucate *Le Grand Dictionnaire de Cuisine*, acceptând propunerea editorului Lemerre.
- 1870:** Suferă, în septembrie, un accident vascular. Moare în 5 decembrie.